

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ПРОЕКТ

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

Проект розроблено
Інститутом вищої освіти
Інститутом прикладної та професійної етики

Авторський колектив:
проф. Антонюк Л.Л.
проф. Вільчинський Ю.М.
проф. Ільницький Д.О.
доц. Барабась Д.О.
доц. Василькова Н.В.
доц. Войнаровська Л.І.
доц. Присухін С.І.
ст. вкл. Пітякова Т.С.

Київ – 2017

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ	3
2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КНЕУ	3
3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ	4
3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти.....	4
3.2. Специфічні етичні стандарти.....	5
3.2.1. Керівники всіх рівнів	5
3.2.2. Науково-педагогічні працівники	5
3.2.3. Особи, що навчаються	6
3.2.4. Адміністративні працівники	6
3.2.5. Допоміжний персонал	6
3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів та третіх сторін	6
4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ.....	7
5. АДМІНІСТРУВАННЯ	7
5.1. Визнання Кодексу університетською спільнотою.....	7
5.2. Заохочення досконалості.....	7
5.3. Комісія з етики.....	8
5.4. Відповідальність за порушення	8

ПРЕАМБУЛА

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (далі - Університет) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами університетської спільноти однією з важливих передумов успішної реалізації своєї *місії* — здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців.

З метою розвитку єдиної організаційної культури, яка сприяє досягненню цілей університету, та враховуючи суспільний запит щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено й на Конференції трудового колективу ухвалено «Етичний кодекс Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана» (далі - Кодекс).

1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів університетської спільноти, від яких очікується дотримання норм Кодексу у відносинах між собою, із зовнішніми партнерами Університету та широкою громадськістю. Університетська спільнота – учасники науково-освітнього процесу в Університеті, які навчаються, викладають, здійснюють дослідницьку діяльність, виконують управлінські, адміністративні та допоміжні функції, та кожен з яких несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії Університету.

Члени університетської спільноти мають ознайомитись з Кодексом і розуміти свою персональну відповідальність за дотримання його вимог.

2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КНЕУ

Ключовими цінностями Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, на яких базуються стандарти етичної поведінки, є такі:

- академічна свобода;
- інституційна автономія;
- якість та цілісність наукової й освітньої діяльності;
- повага до соціально-культурного розмаїття;
- збалансований розвиток.

В основу Кодексу покладено такі **етичні принципи**:

- довіра, порядність і справедливість;
- академічна доброчесність;
- критичний аналіз та повага до обґрунтованих думок;
- постійний розвиток та ділова досконалість;
- підзвітність і прозорість;
- спільна та індивідуальна відповідальність за результати діяльності.

3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти

Усвідомлюючи високий статус представника університетської спільноти, кожен її член має:

- шанувати традиції, ім'я і символіку Університету. Використання назви, іміджу та інших активів Університету має бути спрямоване на реалізацію його місії, стратегічних та тактичних завдань;
- дотримуватись нормативних актів Університету та загальноприйнятих правил поведінки;
- поважати права і свободи, честь і гідність особистості, не допускати домагань, приниження, експлуатації будь-якого характеру;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, фальсифікації, плагіату та/або допомоги іншим у таких діях;
- коректно, ввічливо, толерантно й уникаючи дискримінації ставитись до кожного члена університетської спільноти та гостей Університету, незалежно від їхнього статусу, посади, віку, культурних, расових, національних відмінностей, соціального чи географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;
- сприяти ефективній діяльності Університету як провідного науково-дослідницького та освітнього центру;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів університетської спільноти, партнерів Університету та/або представників широкого загалу, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань;
- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією в межах університетської спільноти, надавати необхідну підтримку для досягнення найкращих результатів діяльності;
- ефективно й раціонально використовувати ресурси (людські, матеріальні, фінансові, інтелектуальні тощо) Університету та сприяти збалансованому розвитку;
- берегти майно та обладнання Університету (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) і використовувати його лише за прямим призначенням у науково-освітніх цілях, при виконанні посадових обов'язків та/або для професійного розвитку;
- проявляти ініціативу щодо підвищення якості науково-освітньої діяльності;
- утримуватись від розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб;
- утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про Університет або членів університетської спільноти;

- утримуватись від будь-яких форм корупції (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди);
- дотримуватись правил безпеки професійної діяльності, гігієни праці, підтримувати чистоту і порядок та вести здоровий спосіб життя. В Університеті заборонено паління, вживання алкоголю та наркотичних речовин;
- в усіх ситуаціях як в межах, так і за межами Університету утримуватись від будь-яких дій і висловлювань, які суперечать етичним нормам і можуть завдати шкоди іншим людям та/або репутації, майну, фінансовому стану Університету.

3.2. Специфічні етичні стандарти

Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі групи університетської спільноти мають також узгоджувати поведінку з відповідними специфічними етичними стандартами.

3.2.1. Керівники всіх рівнів мають:

- демонструвати лідерські якості та високий професіоналізм, виступати взірцями етичної поведінки та допомагати іншим членам університетської спільноти (колегам, студентам) у розвитку такої поведінки;
- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи співробітників та/або навчання студентів в межах своїх повноважень;
- поширювати ключові цінності серед співробітників і студентів, впроваджувати культуру постійного вдосконалення у науково-освітню практику;
- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та забезпеченням продуктивної науково-освітньої діяльності членів університетської спільноти;
- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та науково-освітні інтереси Університету в своїй діяльності;
- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень.

3.2.2. Науково-педагогічні працівники мають:

- сповідувати свободу думки і слова у пошуку істини;
- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні, підвищувати наукову кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;
- об'єктивно і справедливо оцінювати результати наукової та освітньої діяльності;
- утримуватись від відносин, які можуть заважати ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів наукової та освітньої діяльності, зокрема, комерційного партнерства, відносин боржника та кредитора, непередбаченої винагороди тощо;
- сприяти відкритості та прозорості науково-освітнього пошуку.

3.2.3. Особи, що навчаються, мають:

- самостійно, уникаючи плагіату й фальсифікацій та дотримуючись встановлених вимог, виконувати письмові роботи й інші завдання;
- утримуватись від списування та/або використання будь-яких недозволених матеріалів, носіїв інформації чи технічних засобів під час заходів проміжного і підсумкового контролю;
- відповідально, ощадливо і за призначенням користуватись інфраструктурою Університету;
- утримуватись від створення перешкод навчальному процесу, зокрема, від зайвих розмов, використання мобільних телефонів під час занять тощо.

3.2.4. Адміністративні працівники мають:

- підпорядковувати свою діяльність в межах виконання посадових обов'язків реалізації місії та завдань Університету;
- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, попередження порушень етичних стандартів;
- створювати сприятливі умови для розкриття творчого потенціалу учасників науково-освітнього процесу, розвитку організаційної культури;
- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів університетської спільноти.

3.2.5. Допоміжний персонал має:

- сумлінно виконувати свої посадові обов'язки;
- сприяти ефективній науково-освітній діяльності членів університетської спільноти.

3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів та третіх сторін

У відносинах з партнерами Університету та третіми сторонами (бізнес-структурами, науковою й академічною спільнотою, державними установами тощо) кожен член університетської спільноти має:

- дотримуватись загальних (спільних) і специфічних стандартів етичної поведінки;
- ввічливо та поважно ставитись до ділових партнерів і гостей Університету;
- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами Університету, органами влади, професійними мережами тощо;
- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги Університету, отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;
- при виконанні службових обов'язків в Університеті свідомо ставитись до отримання особистої вигоди від партнерів (подарунки матеріального і нематеріального характеру) у розмірі, що перевищує символічний;
- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки іноземних партнерів і гостей Університету.

4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів — ситуація, за якої член університетської спільноти потенційно може реалізувати особисті інтереси, здійснюючи дії, які матимуть негативні наслідки для інших членів університетської спільноти чи Університету загалом, і порушити при цьому визначені цим Кодексом етичні принципи та стандарти поведінки.

Для уникнення порушень етичних стандартів унаслідок конфлікту інтересів член університетської спільноти має:

- відмежовувати свою позауніверситетську діяльність та приватні інтереси від посадових обов'язків в Університеті. Виконання зовнішніх контрактних та грантових зобов'язань не повинно вступати у конфлікт зі здійсненням основних видів діяльності;
- уникати конфлікту інтересів, які можуть виникнути через приватні відносини (сімейні, родинні, дружні) з іншими членами університетської спільноти. В разі появи такого конфлікту інтересів необхідно знаходити прозоре та справедливе для всіх рішення;
- вирішувати конфліктні ситуації в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно та справедливо.

Прийняття рішень, що впливають на інтереси більшості членів університетської громади, має спиратись на їх попереднє громадське обговорення.

У разі виникнення ситуацій та/чи питань, які не врегульовані цим Кодексом, член університетської спільноти може проконсультуватись у керівника, а за необхідності — в Комісії з етики.

5. АДМІНІСТРУВАННЯ

5.1. Визнання Кодексу університетською спільнотою

Члени університетської спільноти разом несуть відповідальність за результати діяльності та репутацію Університету, і кожен має дотримуватись вимог цього Кодексу.

Цей Кодекс набуває чинності з моменту його ухвалення Конференцією трудового колективу.

Нові члени при приєднанні до університетської спільноти ознайомлюються з цим Кодексом та засвідчують згоду дотримуватись його положень особистим підписом.

5.2. Заохочення досконалості

В Університеті заохочується поведінка, варта визнання та наслідування, як взірцева.

При виникненні етичних конфліктів оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення.

Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака Університету.

5.3. Комісія з етики

5.3.1. Комісія з етики (далі Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими нормативними актами Університету.

Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії, процедури призначення та припинення повноважень її членів, розгляду порушень, особливості функціонування може визначатись відповідним Положенням.

До складу Комісії з етики можуть входити запрошені внутрішні чи зовнішні експерти з тих питань, які розглядаються. Залучені експерти мають право готувати експертні висновки, брати участь в обговоренні.

5.3.2. Завдання Комісії:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації університетської спільноти;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть привести до порушень норм Кодексу;
- проводити регулярне оцінювання стану організаційної культури та виконання Етичного кодексу в Університеті;
- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів університетської спільноти та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів;
- представляти Університет у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання Кодексу в Університеті;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів університетської спільноти та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення Кодексу.

5.3.3. Повідомлення про порушення

При виявленні порушення Кодексу член університетської спільноти має звернутись до безпосереднього керівника. Також член університетської спільноти може скористатись правом звернутись до керівника вищого рівня. При неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член університетської спільноти може подати заяву до Комісії з етики.

Особи, які повідомляють про порушення чи ймовірне порушення, мають гарантію захисту від переслідування.

5.4. Відповідальність за порушення

Конкретні види санкцій та способи дисциплінарного впливу, особливості їх застосування можуть визначатись відповідним Положенням.